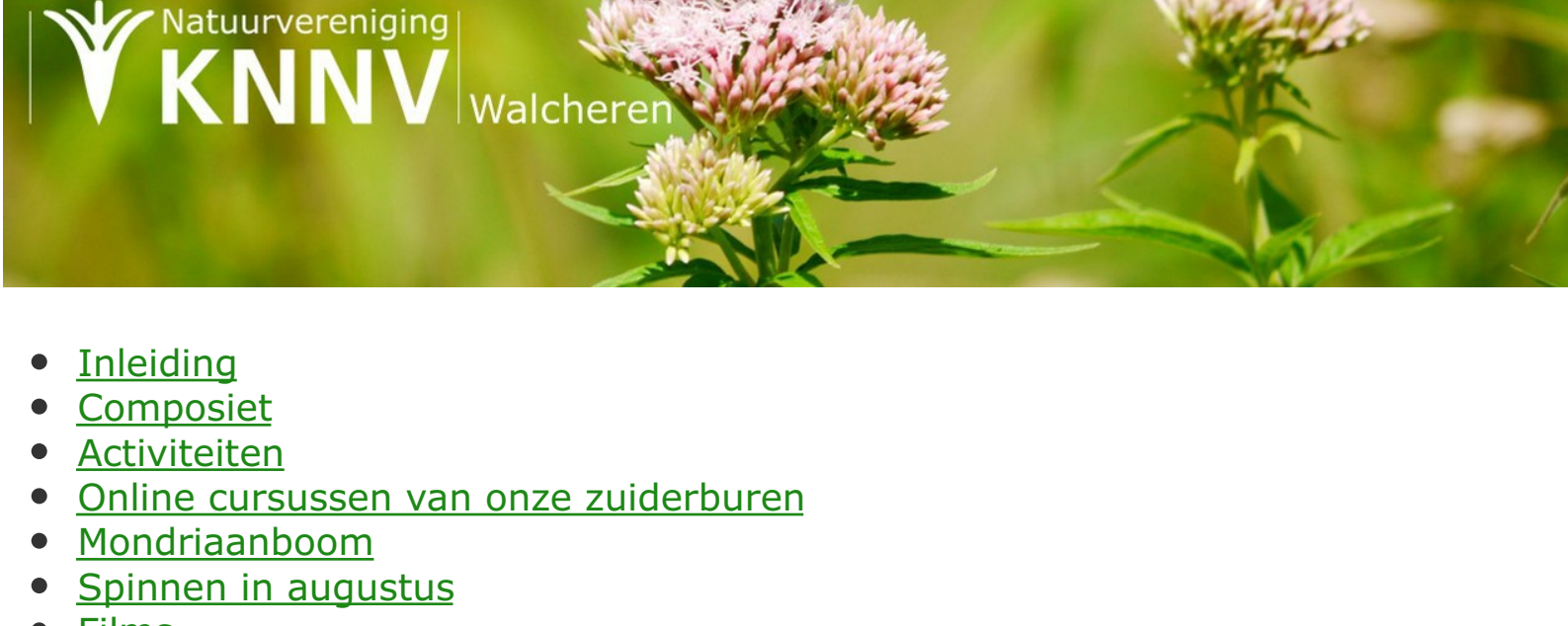

Nieuwsbrief # 7-2024

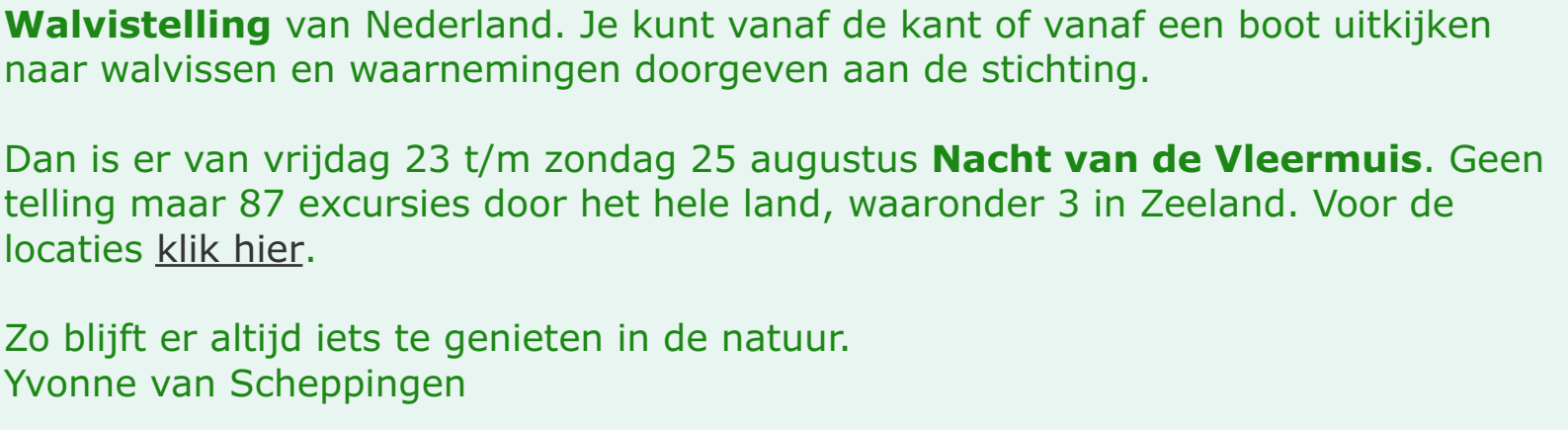
- [Inleiding](#)
- [Composiet](#)
- [Activiteiten](#)
- [Online cursussen van onze zuiderburen](#)
- [Mondriaanboom](#)
- [Spinnen in augustus](#)
- [Films](#)

Inleiding

Heeft u ook meegedaan met de Nationale Tuinvlindertelling? Ik heb helaas maar 3 vlinders gescoord. Twee oranje zandoogjes en 1 klein geaderd koolwitje. Kwam het door het redelijk bewolkte weekend? 's Maandags was het zonniger en zag ik iets meer vlinders waaronder 2 boomblauwtjes. Maar zelfs dat is nog onder het landelijk gemiddelde. Volgens de Vlinderstichting was er nog nooit zo'n slecht teljaar geweest. Meer dan 400 tellingen (9%) waren zgn. nultellingen, geen enkele vlinder gezien. Van de 4858 tellingen was het gemiddelde 5,5 vlinder. Hierin zijn de nultellingen niet eens meegenomen. Voor alle resultaten, zie [link van de tuintelling](#). Gelukkig hebben de gemeenten de laatste jaren meer aandacht voor ecologisch groenbeheer. Zowel Vlissingen als Middelburg heeft een stadsecoloog aangenomen. En die zijn, gezien de artikelen in de krant of recent op tv en hun deelname aan bijeenkomsten, oa bezig met vleermuizen, huismussen en groenbeheer. Dat laatste levert lokaal mooie bloemrijke bermen op.

Zoals deze mooie berm aan de rand van Middelburg. Vol met waard- en voedselplanten voor vlinders en andere insecten. Laten we hopen dat het iets helpt bij een verbetering van de insectenstand. Echter ook minder mooie bermen kunnen waardevol zijn voor de biodiversiteit. Zoals een berm met brandnetels waar een dagpauwvol haar eitjes heeft afgezet en nu tientallen rupsen en rupsjes zich te goed doen aan de planten. Een spinsel moet ze gedeeltelijk beschermen. Maar een paar spinnen van het geslacht tandkaak hebben tussen de rupsen een goede jachtgrond gevonden.

Ook voor andere vlinders zoals kleine vos, atalanta, landkaartje en gehakelde aurelia zijn brandnetels een belangrijke waardplant. Nu maar hopen dat de gemeente hier niet te snel maat.

Deze maand zijn er nog meer tellingen, bijv. de **Nationale Wespentelling** van zaterdag 17 t/m zondag 25 augustus. Zoek een locatie met insecten en tel 30 minuten de wespen en wesp-look-a-likes. Je kunt meerdere keren meedoen, maar wel op verschillende locaties. Op [deze link](#) vind je alle info en het telformulier met de diverse groepen.

Wespen, en vooral de zgn. limonadewespen, hebben niet zo'n goed imago en daarom is 2024 uitgeroepen tot Het Jaar van de Wesp want wespen zijn zeer nuttig en er zijn veel meer soorten dan de bekende zwartgele wespen. Roots Magazine had in juli een leuk artikel over wespen. Voor het artikel, [klik hier](#).

Op zaterdag 7 september organiseert de Stichting Rugvin de eerste **Nationale Walvistelling** van Nederland. Je kunt vanaf de kant of vanaf een boot uitkijken naar walvissen en waarnemingen doorgeven aan de stichting.

Dan is er van vrijdag 23 t/m zondag 25 augustus **Nacht van de Vleermuis**. Geen telling maar 87 excursies door het hele land, waaronder 3 in Zeeland. Voor de locaties [klik hier](#).

Zo blijft er altijd iets te genieten in de natuur.

Yvonne van Scheppingen

Composiet

In oktober komt de Composiet weer uit. Heb je nog iets leuks en/of interessants om te delen met onze club, kopij kan [tot 31 augustus](#) ingeleverd worden. Mailadres: m.g.wesseling@zeelandnet.nl

Tets kortere teksten (zo'n 20 regels) en/of foto's (met een paar verklarende zinnen) plaatsen we graag in de nieuwsbrief. Mailadres: nieuwsbrief@walcheren.knnv.nl

Activiteiten

Excursies, lezingen en werkgroepen van de afdeling Walcheren

Tijdstip en verzamellocaties, indien nu nog niet bekend, komen in de volgende nieuwsbrieven of zijn te vinden op de [website](#).

Wijze aanmelden

Graag altijd aanmelden voor de activiteiten via: knnv.walcheren@gmail.com

Nachtvlinderexcursie op de schorren bij Ellewoutsdijk

Leo Vorthoren

Voor de nachtbrakers vindt op [maandag 26 augustus vanaf 21:00 uur](#) een nachtvlinderinventarisatie plaats bij het oostelijke schor van Ellewoutsdijk. Dit buitendijkse gebied is in beheer van Rijkswaterstaat en kent een zeer rijke typische schorrenvegetatie. Tijdens een vegetatie inventarisatie vorig jaar bleken de bloeiende planten op het schor massaal dagvlinders en bijen aan te trekken. Het is echter onbekend of deze bijzondere begroeiing ook specifieke nachtelijke bestuivers en andere insecten aantrekt. Voor het eerst wordt dit schor daarom geïnventariseerd in een samenwerking tussen de KNNV en de Vlinder- en Libellenwerkgroep.

Om 20.40 uur gaat de zon onder op deze dag en rond 21.10 uur bereikt het water het hoogste punt. Vanaf dat moment begint het schor geleidelijk droog te vallen en wordt het bereikbaar voor insecten. Om 21 uur zijn deelnemers welkom op de locatie. Om 3.35 uur bereikt het water het laagste punt, maar het zal ook afhankelijk van de vangsten zijn hoe lang doorgedaan wordt. Inventarisatie vindt plaats vanaf de dijk middels lichtvallen en lakenvangsten. Het schor zal zelf zowel vanuit natuur- als veiligheidsoverwegingen gedurende de inventarisatie niet betreden worden.

Opgave voor de excursie vooraf is noodzakelijk. Bij een te groot aantal belangstellenden kan besloten worden een maximum aantal deelnemers in te stellen. Vanzelfsprekend is het doorgaan van de inventarisatie mede afhankelijk van het weer.

Let op: dit betreft niet het schor dat direct aan Ellewoutsdijk grenst, maar het schor dat ten oosten daarvan ligt. [Deelnemers die zich opgeven, krijgen nader bericht van de exacte locatie.](#)

Excursie sprinkhanen en andere insecten in Oranjezon en Overduin

Luciën Calle is onze gids op deze excursie. Hij neemt materiaal (klopscherm en exhauser) mee om verschillende boom- en struiksoorten te kloppen zodat we ook insecten te zien kunnen krijgen die anders verborgen blijven.

[Zaterdag 14 september van 13:30-15:30 uur](#)

Verzamelen bij de ingang van natuurgebied Oranjezon.

Betaald parkeren op de **P** tegenover de uitspanning Oranjezon, Kon. Emmaweg 26, Vrouwenpolder. Daarna de weg aflopen naar de ingang van het pompstation.

Hertenexcursie Kop van Schouwen, Meeuwenduinen

Samen met boswachter Marijke Lieman gaan we langs het 3e bankje én natuurlijk op zoek naar burlende damherten.

[Zaterdag 12 oktober](#)

Verzamelen **P**, Adr, van der Weijdenweg.

Alvast voor in de agenda

Werken met de microscoop

[Zaterdag 16 november](#) 10:00-12:00 uur

[Zaterdag 14 december](#) 10:00-12:00 uur

Locatie: De Klimop, Kerkstraat 2, Koudekerke

WERKGROEPEN

Maandagmiddag wandeling KNNV Walcheren van 14 – 16 uur.

Contactpersoon: Hillary Jellima-Brazier. 0118-750566

Maandag 2 september: Ritthemse bos

Verzamelen bij de **P** aan begin van het bos, parallelweg langs Rammekensweg.

[Maandag 7 oktober](#): Wandeling of door het bos of het Grote Vroon en de duinen bij Dishoek.

P grote parkeerplaats aan Strandweg. Let op: betaald parkeren.

Strandwerkgroep (steeds Neeltje Jans, eind van de Faelweg op het Noordzeestrand)
Contact: Elly Jacobusse: 06-29835816, ellyjacobusse@mail.com of Marijke Wesseling: 06- 49816260, m.g.wesseling@zeelandnet.nl .

[Donderdag 22 augustus](#). Verzamelen om 9:45 uur.

[Vrijdag 6 september](#). Verzamelen 10.05 uur.

[Zaterdag 21 september](#). Verzamelen 10.05 uur.

Plantenwerkgroep (PWG)

De excursies zijn wisselend van 14-16 uur (**M**) en van 19 – 21 uur (**A**).

[Dinsdagavond 20 augustus](#), Volkstuin Middelburg (**A**)

[Dinsdagmiddag 27 augustus](#), Schotsman noordwest (**M**)

[Dinsdagmiddag 10 september](#), Neeltje Jans Slufter (**M**)

Voor exacte locaties, zie onze website.

Overige excursies

KNNV Bevelanden, iedere 1^e zaterdag van de maand excursie op verschillende locaties.

Info via mail van Joh Eckhardt of op dag van excursie 06-23643846 (opgave is niet nodig).
Tijd: 10-12 uur.
[Zaterdag 7 september, Neeltje Jans](#)
Verzamelen op parkeerterrein aan buitenzijde bij de windmolen en de strandtent.

Insectenexcursie door Peter Jans

[Woensdag 28 augustus om 13 uur: Braekman-noord](#).

Algemeen insecten, alle hoogzomer soorten libellen en vlinders. M.n. zwerfende pantserjuffers, zuidelijke heidelibel en zuidelijke glazenmaker of wellicht de rondtrekkende zuidelijke keizerlibel.

Informatie en opgave: famgeene@zeelandnet.nl

IVN

Voor de activiteiten van IVN zie ook hun [website](#).

Gratis voor leden KNNV Walcheren.

Park Toerenlied

[Zondag 13 oktober om 14:00 uur. Thema:](#) Waarom verkleurt een blad?

Rondleiding Rammekenshoek steeds om 19:30 uur

[Dinsdag 20 en 27 augustus](#): wandeling met gids.

[Aanmelden](#) bij rammekenshoek@ivnwalcheren.nl

Wandeling op Landgoed Ter Hooge

[Zaterdag 24 augustus](#): 10:00 uur. **Thema:** Zomer in Ter Hooge.

Vertrek: **P** Breeweg t.o. Kaasboerderij "Pitteperk".

Het Nollebos/Westduin

Zondag 1 september: 10:30u. **Thema:** Herfst komt er aan.

Vertrek: **P** Zwanenburgsewe, 4384JA, Vlissingen (bij de sauna)

Geheimen van het getij, i.s.w. met het polderhuis in Westkapelle.

[Zaterdag 31 september om 10:00 uur](#).

[Zaterdag 21 september om 10:00 uur](#).

[Aanmelden](#) bij het Polderhuis: 0118570700 of info@polderhuis.westkapelle.nl

Online cursussen van onze zuiderburen

Met dank aan Mieke Grazell

Natuurpunt is een onafhankelijke vrijwilligersvereniging in Vlaanderen met bijna 130.000 leden.
"We beschermen en herstellen de kwetsbare en bedreigde natuur in Vlaanderen".
Via de Natuuracademie worden er activiteiten en cursussen georganiseerd.

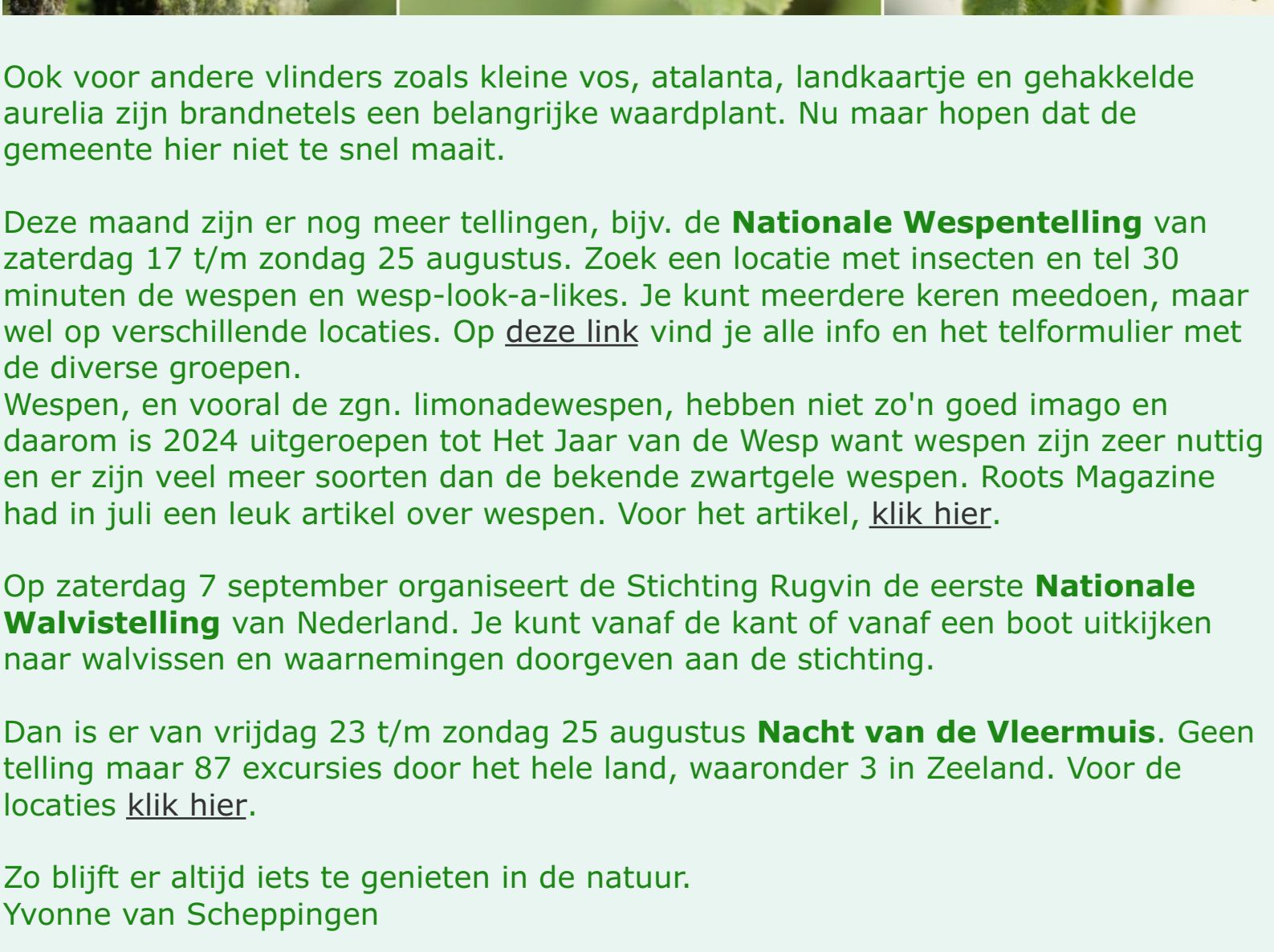
- Hieronder vind je het online aanbod voor augustus t/m oktober:
- 29.08 [Online cursus Planten voor natuurontdekkers](#)
 - 03.09 [Online cursus Spiraalvlechten \(mandenvlechten met wilde planten\)](#)
 - 26.09 [Online cursus Paddenstoelen voor natuurontdekkers](#)
 - 01.10 [Online cursus "Natuurvoordelen" - NIEUW!](#)

Het is de moeite waard om eens op de website van [Natuurpunt](#) te kijken

Mondriaanboom

Tekst en foto's Henk Remijn

De Mondriaan boom bij Berkenbosch is voor veel mensen op Walcheren een begrip in de Manteling. De taxusboom heeft vermoedelijk Piet Mondriaan in 1911 geïnspireerd om een van zijn beroemde werken "De grijze boom" te schilderen.

Helaas verscheen er dit voorjaar een zwavelzwam op een van de takken van de taxus. Zwavelzwammen zijn parasitaire paddenstoelen die het kernhout van de boom aantasten. Het spinthout wordt niet aangetast. De boom blijft zo nog lange tijd zijn stevigheid behouden en zal niet zo snel omvallen. Het is echter wel een teken dat de boom zijn beste tijd heeft gehad. Bestrijding van de zwam is niet mogelijk. Er zijn mensen die denken, door de zwam weg te halen, het kwaad te bestrijden. Zo werkt het helaas niet met schimmels. De zichtbare paddenstoel is het vruchtlichaam van de eigenlijke schimmel die in het kernhout woekert. We zullen er rekening mee moeten houden dat er op termijn wel eens een tak zou kunnen afbreken. Verder verval is helaas niet tegen te houden. Zolang de taxus er staat moeten we er zuinig op zijn. SBB heeft er al een bordje bijgezet met informatie over de boom en er vooral niet in te klimmen. Dat was en is een populaire bezigheid van kinderen, die te begrijpen is. In dit geval moeten we de raad van SBB niet in de wind slaan en de boom zoveel mogelijk met rust laten.

Noot van de redactie:

Op Youtube staat een leuk filmpje over de 'boomschilderijen' van Mondriaan en 'de Mondriaanboom'. Het hekje stond er toen nog niet. Voor het filmpje [klik hier](#).

Spinnen in augustus

Tekst en foto's Yvonne van Scheppingen

Vorig jaar schreef ik in augustus al eens dat ik groene spinnetjes (geslacht: tandkaken) met een eicoon in de deksel van de groene klikeo vond. Ook deze week heb ik er weer een paar met hun eicoon kunnen redden.

Eerder deze maand zag ik een grijzige bol op een plantenblad. Ik dacht eerst aan een heel dikke teek. Zo een die ik alleen van de hand ken en zeker niet op een blad verwacht. Dat trok uiteraard wel mijn aandacht. Een teek in de vrije natuur, 'waiting for a victim ...'.

Beter kijkend, bleek het een zwarte spin met een grijzige eicoon te zijn. En er zaten er meer op de plant. Wel minstens 10. Het bleken wolffsspinnen te zijn, van het geslacht Pardosa. Waarschijnlijk P. milvina (foto links).

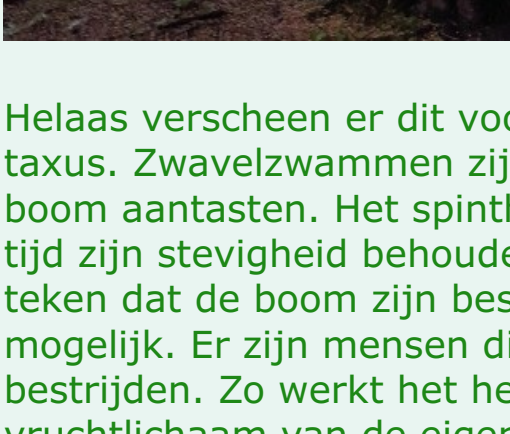
Een andere keer verstoorde ik tijdens het werken in de buurttuin (Stromentuin in Middelburg) een paar bruine spinnen met een witte cocon. Augustus is uitstekend de maand voor spinnen met een eicoon. Ook dit waren wolffsspinnen en wel van het geslacht Trochosa (foto rechts). In de cocon kunnen wel 100 eitjes zitten. Als de jongen uitkomen, klimmen ze op het abdomen (het achterlijf) van het vrouwtje en blijven daar tot de eerste vervelling voorbij is. Het lijkt dan net of de spin vol met mijten zit, tot je beseft dat het de jonkjes zijn. Heel bijzonder vond ik dat. Zo'n beetje alle spinnen maken een soort cocon waarin de eitjes worden bewaakt. Maar niet alle spinnen sjuouwen ze mee zoals de tandkaken en wolffsspinnen. Misschien eens een onderwerp voor later in de nieuwsbrief.

Zo zie je de spinnen eens van een andere kant als de meedogenloze killer die ze ook zijn.

Films

Ik was altijd enigszins jaloers op de mooie natuurfilms en documentaires over de natuur van de UK die op BBC2 werden vertoond. Op 'prime time' zelfs. Kom daar in Nederland maar eens om.

Gelukkig zijn er de laatste jaren fantastische films gemaakt over de Nederlandse natuur. Denk aan **De Nieuwe Wildernis** (te zien op YouTube), **De Wilde Stad** (Uitzending gemist), **Holland, Natuur in de Delta** (Netflix) en recent nog **Wolf**. Allemaal bioscoopwaardige films. En er is er weer een aan het rijtje toe te voegen.

De Wilde Noordzee

In Zeeland leven we bij en met de zee. Maar de meeste mensen hebben weinig idee wat er onder water allemaal leeft. Dat er jaarlijks vele duikers naar de Oosterschelde en Grevelingen komen, is een teken dat het daar onder water mooi is. Maar hoe is het met 'onze' overwegend troebele Noordzee? Dat is vanaf 12 september te zien in de bioscoop (oa Cinecity), in een film waarin de kijker wordt meegenomen onder water. Van het wilde blauwe water rond de Schotse eilanden naar de ondiepe delta en weer omhoog langs de kustlijn van de Noorse fjorden. Het gaat gelukkig niet alleen over iconische diersoorten als reuzenhaai en tonijn maar over de hele samenhang in het ecosysteem. Van het kleinste plankton tot aan de grootste soorten. Uit de beelden blijkt maar weer 'mooie natuur hoeft niet altijd exotisch en ver weg te zijn'. Begin 2025 wordt er een vierdelige serie uitgezonden op NPO1.

WOW!

Caribische eilanden zoals je die nog nooit eerder gezien hebt. Deze film neemt je mee op reis naar tropische regenwouden, actieve vulkanen, spelende dolfijnen, statige flamingo's, steile kliffen, mooie koralen. Kortom de unieke flora en fauna van

Aruba, Curacao, Bonaire, Saba, Sint Eustatius en Sint Maarten. Er wordt in totaal 3 jaar aan deze film gewerkt en het duurt dus nog even voor deze in de bioscoop te zien is (eind 2026). Per eiland zijn er op YouTube al zogenaamde Teasers beschikbaar: korte filmpjes van 1 minuut. Bijv. deze [Bonaire Teaser](#)

My Garden of a Thousand Bees

Een documentaire over het leven van wilde bijen in een klein stadstuinje in Bristol. Tijdens de lock down filmde de wildlife filmmaker Martin Dohrn met specialistische apparatuur de bijen van zeer dichtbij. Deze documentaire is recent weer uitgezonden door de NPO en terug te kijken op NPO start. Wat mij betreft een echte aanrader. Nog nooit kwam je zo dicht bij het leven van bijen en hommels.

[Terug naar boven](#)